

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

34186

Aşağıda yer alan soruların, Anayasanın 98'nci ve TBMM iç tüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca T.C Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.18.09.2025

Özgür Erdem İNCESU
Ardahan Milletvekili

14 Eylül 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan kararlarla; bitkisel üretimde 2026, hayvancılıkta ise 2025 yılına ilişkin destekleme ödemeleri belirlenmiştir.

Yapılan düzenlemeler kapsamında:

- Buzağı desteği 2025 yılı için 1.000 TL'den **1.400 TL'ye**, malak desteği ise **2.800 TL'ye** yükseltilmiştir.
- En fazla 20 baş hayvanı olan aile işletmelerine buzağı başına **2.800 TL**, kadın ve genç yetiştiricilere ilave **980 TL** destek sağlanacağı açıklanmıştır.
- Arpa ve buğdayda dekar başına **403 TL temel destek**, planlı üretim desteğiyle birlikte toplam **806 TL** ödeme öngörülmüştür.

Ancak, girdi fiyatlarındaki sert artış, yem ve mazot maliyetlerinin yüksekliği, son yıllarda yaşanan kuraklık ve iklim krizinin etkileri dikkate alındığında; belirlenen desteklerin hem hayvancılıkta hem de hububat üretiminde üreticiyi yeterince koruyup korumadığı ciddi bir soru işareti oluşturmaktadır. Üstelik bu desteklerin çoğu, açıklanmalarından yaklaşık iki yıl sonra ödenmekte ve bu da enflasyon nedeniyle reel değerlerinin düşmesine yol açmaktadır.

Bu Bağlamda;

1. 2025 yılı için belirlenen **1.400 TL buzağı desteği** ve **2.800 TL malak desteği**, yem ve diğer hayvancılık girdilerinde 2024-2025 döneminde yaşanan artışlar dikkate alındığında reel olarak ne kadar bir katkı sağlamaktadır?
2. En fazla 20 baş hayvanı olan aile işletmeleri ile kadın ve genç yetiştiricilere sağlanan ilave desteklerin, küçük ölçekli üreticilerin sürdürülebilirliğini sağlamada yeterli olup olmadığına dair bir **etki analizi** yapılmış mıdır?
3. Arpa ve buğday için belirlenen **403 TL temel destek** ile planlı üretim desteğiyle toplam **806 TL/dekar** ödeme, tohum, gübre, mazot ve sulama maliyetlerindeki artış karşısında üreticinin gelirini koruyacak düzeyde midir?
4. Hububat üretiminde son yıllarda yaşanan **kuraklık ve su kısıtı** sorunları dikkate alınarak, arpa ve buğday üreticilerine yönelik ek bir **kuraklık telafi desteği** planlanmakta mıdır?
5. Hayvancılık ve hububat destek ödemelerinin çoğunlukla açıklanmalarından **iki yıl sonra** yapılmasının yarattığı kaybı telafi etmek için desteklerin **enflasyon veya girdi fiyat endeksine** göre güncellenmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır?
6. Küçük aile işletmelerinin ve hububat üreticilerinin sürdürülebilirliği için, desteklerin zamanında ve güncel ekonomik koşulları yansıtacak biçimde ödenmesini sağlayacak bir mekanizma geliştirmeyi düşünüyor musunuz?